# تفکیک احکام خاصه بلد با احکام خاصه کره (لیلة القدر) در ارتکاز متشرعه

(52:09)

**شاگرد**: این که فرمودید با این معیار می توانیم برچسب یک شنبه اول ماه بزنیم، حال اگر بر اساس همین خط زمان مناطقی را ببینیم که یک جا یک شنبه و یک جا دوشنبه است، باز صرف نظر از خود بلد می گویید؟ فرض کنید در این دوری که می زند برای یک جا یک شنبه است و برای یک جا دوشنبه است. این دوباره آن را نوعی نمی کند؟ یعنی دور شما شخصی می شود ولی برچسب یک شنبه و دوشنبه آن باز نوعی می شود.

**استاد**: برچسبی که شما می زنید، اگر می خواهید محلی باشد، درست است. یعنی یک جایی دوشنبه است. اما الان گفتم چطور است که شما می گویید الان ده صبح یک شنبه است؟! می گویم هم شب است و هم دوشنبه است، نه صبح یک شنبه! می گویند در تقویمی که برای نظم کل است، الان ده صبح روز یک شنبه است.

**شاگرد**: یعنی الان فقط همان را لحاظ می کنیم؟

**استاد**: اصلا نمی شود غیر آن را در کار بیاوریم.

**شاگرد**: من می خواهم به صوم تنظیرش کنم؛ ولی در وهله اولش به کار لیلة القدر می آید.

**استاد**: احسنت. این نکته خوبی است. یعنی با این برچسب زنی، اول از تشتت ارتکاز خودمان که لیلة القدر را شخصی می دیدیم، برگشتیم. یعنی الان با این برچسب زنی دقیق، دیگر دلمان آرام است که لیلة القدر شخصی است.

**شاگرد۲**: آن جایی که شب قدر، به روزشان می‌خورد باید در آن زمان اعمال را انجام بدهند؟

**استاد**: بله، همانی است که روایات می گوید روزش هم همان است. الان بالدقه می دانیم شروعش چه زمانی است.

**شاگرد**: لحظه غروب هم همین طور می شود. مثلا ما اذکاری را در لحظه غروب داریم، فهم ما این است که هر کسی در لحظه غروب خودش باید اذکار را بگوید. یا این که باید همه این ها را با آن تطبیق بدهیم؟

**استاد**: ببینید این مباحث، همینی است که مرحوم مجلسی فرمودند. یعنی ادله می گوید باید غروب آن جا را نگاه کنیم؟! حتی روایتش هم بود که امام فرمودند «صحبنی رجل». عده ای هم هستند

الان که من شنیده ام، صبر می کنند تا مغرب مکه بشود؛ می گویند حضرت نمازشان را آن جا می خوانند. ما همراه نماز حضرت، نمازمان را بخوانیم. یعنی این جور ملاحظاتی هم دارند. ولی ما از حیث مساله شک نداریم که ادله اثباتیه ای که زوال و غروب را می گوید ناظر به بلد است. ناظر به افق خودشان است. بله، ادله ای که به ما می گوید این کار را بکنید، برای این است. اما ادله ای که یک امر تکوینی را می گوید، می گوید «فتحت ابواب السماء»، آن هم سر جایش می گوییم وقتی زوال قم می شود، ابواب سماء برای بلد قم باز می شود. در این مشکلی نداریم.

**شاگرد۲**: با این توضیحات آن جا هم می تواند مدیریت امتثال باشد.

**شاگرد**: همین ها را هم در لیلة القدر بگویید.

**استاد**: تفاوت در این بود که نوعیت در این جا خلاف ارتکاز متشرعه نیست. ولی در لیلة القدر ارتکاز متشرعه شخصیت بود. ما به دنبال جلا دادن این ارتکاز بودیم. ارتکاز متشرعه این است که در یک سال، یک شب قدر داریم. اگر ارتکازشان این است، ما این دلیل اثباتی را به این صورت تصحیح کردیم اما ارتکاز متشرعه در غروب و در زوال و در دعاهایی که به آن ها گفته اند نوعی است. یعنی به هر متشرعه ای بگویید در وقت زوال این را بخوانید، نمی گوید صبر می کنم تا زوال آن جا بشود. ارتکاز متشرعه در این جا نوعیت است، ادله شرعیه هم ناظر به متفاهم عرفی و ارتکازی است که عرف دارند. پس این زمینه را دارند که عبارت را از متکلم تلقی می کنند. وقتی متشرعه از شارع تلقی می کند که در وقت غروب این را بگو، اصلا ارتکاز آن ها سراغ این نمی رود که صبر کن تا غروب مکه بشود. هر کدام این را بگویند اصلا قبول نمی کنیم. اما اگر بگوییم در سال چند شب قدر داریم، ارتکازشان نمی‌پذیرد که دو شب قدر داشته باشیم. ما با این توضیحات چه کار کردیم؟ شخصیت لیلة القدر را احیاء کردیم، بدون این که صدمه ای به نوعیت آن ها بزنند. چرا؟ چون دو فضا است. اعمالی که مکلف انجام می دهد، یک برخوردی با تکوینیات افق خودش دارد. یک برخوردی با تکوینیات کل کره دارد. لیلة القدر برای تکوین کل کره است، نه برای تکوین بلد من. اما شب، تکوینیاتی برای بلد من دارد که با افق من مرتبط است، نه با کل کره. شب افق من که ربطی به کل کره ندارد. اهلال هلال، یک واقعه ای است که به کل کره مربوط است. نه بلد من. وقتی این ارتباطات دقیق شد و محفوظ ماند، ما در برچسب زنی مشکلی نداریم. روی قمر می گوییم شب اول ماه بلد ما است. بعد می گوییم این شب اول ماه است. یعنی شب اول ماهی که مطلق است، ربطی به کره ارض ندارد که نصفش روز و نصفش شب است. این تفاوت را به راحتی می توانیم در غموض این بحث پیاده سازی کنیم. بگوییم شب اول ماه و شب اول ماه قم. لذا برچسب زنی ها دو تا می شود. شب اول ماه، برچسب زنیای بود که حتما به یک نصف النهار شخصی نیاز داشت. چاره ای از آن نبود. اما شب اول ماه قم، برچسب خودش را دارد. نیازی به تعیین یک نصف النهار خاص ندارد.

---

بازبینی #2
ایجاد شده 26 ژانویه 2026 15:42:04 توسط ... .
به روزرسانی شده 26 ژانویه 2026 15:44:50 توسط ... .